

AKADEMIK SLAVKO MATIĆ

Davanje šumâ u koncesiju bila bi katastrofa

str. 6

VENERA KORDIĆ

Moj muž
je slobodan
čovjek

str. 14-15

MLADI MLADIMA

Obitelj uči
ljubaznosti, kulturi
i komunikaciji

str. 18

Glas Koncila

Novo lice Crkve

sedam dana u svijetu

- PRAG-SARAJEVO** Na pregovorima najvećih parlamentarnih stranaka BiH-a postignut »određeni napredak«, izjavio je posrednik u pregovorima, povjerenik Europske komisije za proširenje Štefan Fuele nakon sastanka u ranim satima u utorak 3. prosinca. Prepostavlja se da je najspornija točka i dalje uspostava mehanizma po kojemu bi Hrvati unutar Federacije mogli izabrati svojega člana u Predsjedništvu BiH-a.
- KIJEV** Predsjednik vlade Mikola Azarov ocijenio prosvjede u prijestolnici kao »državni udar«, u ponedjeljak 2. prosinca. Prosvjedi su izbili nakon što je ukrajinski predsjednik Viktor Janukovič na sastanku na vrhu EU-a i zemalja Istočnoga partnerstva potvrdio zaokret u politici svoje zemlje u odnosu na EU, iznjeviš odluku svoje zemlje da neće potpisati dugi pripremani sporazum o pridruživanju s EU-om. Brzo se uspostavilo da je odustajanje Ukrajine uvjetovano pritiscima Rusije, koja zemlje bivšeg Sovjetskog Saveza vidi u zajedničkoj euro-azijskoj asocijaciji. Nakon odluke predsjednika Janukoviča proeuropska oporba pozvala je ukrajinski politički vrh da odstupi s vlasti, a bivša predsjednica vlade Julija Timošenko iz zatvora je pozvala na rušenje vlasti. Tijekom prosvjeda u noći s petka na subotu i u nedjelju ujutro ozlijedeno je više desetaka prosvjednika. U nedjelju je okružni sud u Kijevu zabranio prosvjede u središtu grada.
- WASHINGTON** Sjedinjene Države pozvale Kinu na prekid zračne identifikacije u Istočnom kineskom moru, u ponedjeljak 2. prosinca, radi povećanja opasnosti od nesreće. Kina je još 23. studenoga jednostrano proširila zonu zračne identifikacije na velikom dijelu spomenutog mora, uključujući i nebo iznad otočića Senkaku (Kinezih nazivaju Diaoyu), na koje pravo polažu i Kina i Japan. SAD je ustvrdio da će njegovi vojni zrakoplovi i dalje letjeti spomenutim područjem, a komercijalima je prepričao da poštuju odredbu zemalja koje traže identifikaciju. U ponedjeljak je u posjet regiji, počevši s Japanom, stigao američki potpredsjednik Joe Biden, s misijom smirivanja napetosti.
- BANGKOK** Novi sukobi između prosvjednika i snaga reda na Tajlandu, izbili su u nedjelju 1. prosinca. Prosvjedi traju već mjesec dana a usmjereni su protiv predsjednice vlade Yingluck Shinawatre, koju optužuju da je samo produljena ruka svojemu bratu Thaksinu Shinawatri, milijardera koji je državnim udarom svrgnut s vlasti 2006. godine. Prosvjednike različitih političkih opcija ujedinjuje uvjerenje da Shinawatri i dalje vlada iz inozemstva. U subotu 30. studenoga jedna je osoba ubijena, a više ih je ranjeno u pucnjavi na stadionu na kojemu su se okupili pristalice predsjednice vlade Yingluck Shinawatre.
- PRIŠTINA** Održan drugi krug lokalnih izbora na Kosovu, u nedjelju 1. prosinca. Iznenadila je Gradanska inicijativa »Srpska« koju podupire službeni Beograd, a koja je osvojila većinu u 9 od 10 općina sa srpskom većinom. U većini zemlje većinu su osvojile različite albanske stranke, pri čemu je najveći gubitnik Demokratska partija Kosova predsjednika vlade Hashima Thacia, koja je izgubila vlast u četiri općine, a najveće iznenađenje je Priština, gdje je pobijedio oporbeni pokret »Samoopredjeljenje« koji se protivi bilo kakvim pregovorima s Beogradom.
- KAIRO** Egipatska skupština usvojila nacrt novog ustava, u nedjelju 1. prosinca. Nacrt će biti stavljen na referendumsko glasovanje, koje bi se trebalo održati do kraja godine ili početkom siječnja. Ustav je dio političkih mjera kako bi se političko stanje u zemlji vratio u normalu nakon svrgavanja predsjednika Mohameda Mursia početkom srpnja.
- SAD** U iskakanju putničkog vlaka iz tračnica u New Yorku poginule četiri osobe, u nedjelju 1. prosinca.
- IRAK** U napadu na pogrebnu povorku poginulo najmanje 12 osoba, u nedjelju 1. prosinca u Bagdadu. Samo u studenome život je u sličnim epizodama nasilja izgubilo gotovo 950 ljudi, a iračke vlasti su bespomoćne.
- LIBANON** U sukobu u gradu Tripoliu poginulo šest osoba, u subotu 30. studenoga. Sukob je izbio između dviju četvrti koje podržavaju različite strane u ratu u Siriji.
- NAMIBIJA** Srušio se zrakoplov, poginule sve 34 ukrcane osobe, u subotu 30. studenoga. Zrakoplov je iz Maputa letio u engelski grad Luandu, a prepostavlja se da su za nesreću suodgovorni loši vremenski uvjeti.
- IUBIJANA** Slovenski parlament usvojio izmjene zakona o dokapitalizaciji banaka, u petak 29. studenoga. Najveća svota koju država može izdvojiti za tu svrhu je 4,7 milijarda eura, koji se mogu povući iz proračuna te iz državnih depozita u bankama.
- MOSKVA** Umrla glasovita sovjetska disidentica Natalija Gorbanjevska, u petak 29. studenoga u Parizu, u 77. godini života. Bila je jedna od sedmero disidenata koji su 25. kolovoza na Crvenom trgu prosvjedočili protiv ulaska sovjetskih trupa u Čehoslovačku, nakon čega je uhićena i smještena u psihiatrijsku ustanovu. Kasnije je uredovala disidentski list »Kronika aktualnih događaja«.
- TEHERAN** U potresu u priobalnom području Irana poginulo najmanje sedam osoba, u četvrtak 28. studenoga. Posebnu je zabrinutost potres izazvao u susjednim zemljama, jer se na pogodenom području nalazi jedina iranska civilna nuklearna elektrana.
- LIBIJA** U skladištu oružja i streljiva u Brak al-Shatiju poginulo najmanje 10 osoba, u četvrtak 28. studenoga. Prema službenim izvještajima, eksplozija je izazvala skupinu osoba, čini se kradljivaca bakra, koja je ušla u skladište. Dan ranije u nestabilnoj je Libiji došlo do sukoba vojske i islamskih militantnih, u blizini Bengazija. U sukobima su poginula tri vojnika.
- HONDURAS** Juan Orlando Hernandez službeno proglašen predsjednikom, oporbena ljevica ne priznaje rezultate koje je Vrhovni izborni sud proglašio službenima u srijedu 27. studenoga, premda prebrojavanje glasova još nije bilo potpuno dovršeno.
- RIM** Talijanski Senat ukinuo zastupnički mandat Silviju Berlusconiu, u srijedu 27. studenoga. Berlusconi je u kolovozu osuden zbog utage poreza.
- LONDON-GLASGOW** Britanski premijer David Cameron odbacio plan škotske vlade o neovisnosti, u srijedu 27. studenoga, tvrdeći da Bijela knjiga, dokument koji je objavila škotska vlada, ne odgovara na neka ključna pitanja vezana uz neovisnost Škotske, koja bi zadržala valutu i kraljicu, ostala u EU-u, ali bi imala svoju vojsku te bi samostalno ubirala poreze.
- BERLIN** Postignut sporazum oko velike koalicije, između Kršćansko-demokratske unije (CDU) kancelarke Angele Merkel i Socijalnodemokratske stranke Njemačke (SPD), u noći s utorka 26. studenoga na srijedu. Sporazum je kompromis oko niza pitanja, uglavnom vezanih uz gospodarsku i socijalnu politiku te uz stav prema zajedničkim pitanjima unutar Unije.

INTERVJU

Tomislav Vuković

U hrvatskoj je javnosti gotovo nezapaženo prošao pričično zabrinjavajući, moglo bi se bez pretjerivanja reći čak i šokantan napis u »Poslovnom dnevniku«: »Uvertira je to u davanje šuma u punu koncesiju«. Bez obzira na to što su hrvatski građani već navikli da sadašnja njihova vlada, podjednako kao i prošla, manjak u državnom proračunu »pokriva« rasprodajom »obiteljskog blaga«, glasovi da se priprema davanje šuma u koncesiju razlog je za veliku općenarodnu »uzbunu«. Pojedini hrvatski stručnjaci digli su glas protiv te namjere jer smatraju da bi moglo doći do velike devastacije šumskih prostora. Osim toga, ističu kako je klijentima, u nemogućnosti da im se isporuče gotove trupce, ponudeno neka samostalno organiziraju sjecu na parnju, bez točnouruđenih uvjeta: tko je odgovoran za sigurnost na radu sjekača, tko se skrbi o uređenju šumskih cesta i čišćenju otpada nakon sjecje, tko plaća trošak uređenja posjećenog prostora i drugo. Kako bi i prošječan čitatelj znao o čemu je zapravo riječ, zamoli smo za pojašnjenje cijele problematične najmjerodavnijeg znanstvenika u Hrvatskoj - redovitoga člana HAZU-a, akademika Slavka Matića.

Roden je 1938. u Livnu, pučku školu i gimnaziju završio je u Kninu a diplomirao je na Šumarskom fakultetu Sveučilišta u Zagrebu. Na istom je fakultetu doktorirao 1980. i radio od 1963. kada je izabran za asistenta do umirovljenja 2003. Doktor honoris causa Mandelova poljoprivrednoga i šumarskoga fakulteta u češkome Brnu i Tehničkoga sveučilišta u slovačkome Zvolenu, jedan je od osnivača i prvi predsjednik Akademije šumarskih znanosti u Zagrebu, predsjednik Hrvatskog šumarskog društva. Voditelj je Centra za znanstveni rad HAZU-a u Vinčkovcima i predsjednik Znanstvenoga vijeća za poljoprivredu i šumarstvo HAZU-a. Bio je urednik i brojnih znanstvenih knjiga, monografija i edicija, te član uredničkoga vijeća nekoliko časopisa. Objavio je više od 260 znanstvenih članaka i ostalih tekstova, sudionik je mnogih međunarodnih znanstvenih skupova.

Po prirodnim šumama
Hrvatska je prva u Europi

■ Poštovani dr. Matiću, prije nego Vas upitamo o problemima u šumarstvu, opišite nam ukratko za početak sliku šuma i šumskih zemljista u Hrvatskoj, tj. njihovu površinu, postotak obraslih hektara, u čijem su vlasništvu, koje su najveće drvene vrste i slično.

DR. MATIĆ: Najprije je potrebno reći da šume na ovome našem prostoru postoje već osam tisuća godina. Međutim, »hrvatske šume u kontekstu ovoga dijela Europe imaju svoju posebnost – one su 97% prirodne šume. To znači da su one stalno postojale, obnavljale su se i nisu izgubile svoju prirodnost, za razliku od Europe i dijela svijeta, gdje su u trci za zaradom nerazborito sječki šume i sadili vrste za koje su misili da će im brže donijeti profit. Zato je Europa danas preplavljena kulturama, a ne prirodnim šumama. Kulture nastaju kada se gole površine, na kojima prije uopće nije bilo šuma, posade stabiljkama ili sjenom, ali njihova je kvaliteta prema prirodnim šuma slabija. Hrvatska je jedina europska zemlja koja ima tako velik postotak prirodnih šuma, koje su najkvalitetnije, tzv. visokoga

uzgojnog oblika. Najvrednije što je Hrvatska unijela u Europsku Uniju upravo su prirodne šume, posebice u usporedbi s drugim zemljama, npr. Austrijom ili Češkom koje imaju za razliku od naših 97% samo 50%. Naše su šume nastale iz sjemena i prirodno se pomlađuju.

■ Recite nam podatak iz abecede hrvatskoga šumarstva: Koje su najvažnije vrste u Hrvatskoj?

DR. MATIĆ: Kod nas najvažnije klimatogene vrste jesu hrast, bukva, i jela, a sve su ostale vrste sporedne jer one prate spomenute tri vrste. Npr. za hrast bi se sličivo moglo reći da je gospodin koji traži najbolja tla, on ima najbolje stanište, a tek uz njega idu sporedne vrste: jasen, grab, briješ, topola ili vrba. Hrast ne može rasti u uvjetima u kojima raste npr. topola, u kojima se voda zadržava pola godine, jer je on u toj nekakvoj uzlaznoj skali najpogodnijih uvjeta na samome vrhu.

■ Bilo bi dobro dati i nekakvu opću sliku šuma u Hrvatskoj, kolikog to baš i nije jednostavno u kratkome odgovoru.

Ministri financija Slavko

Linić i gospodarstva Tihomir Jakovina, izjavili su da će kao kompenzaciju za ukidanje naknade Hrvatskim šumama za općekorisne funkcije šuma, dopustiti da se siječe 8 milijuna m³ drvene mase. Struka je ostala zaprepaštena tim izjavama jer tako visoko pozicionirani ljudi s velikim ovlastima misle da se šume sijeku temeljem političkih odluka a ne po strogim stručnim načelima i propisima.

■ Postoji li literatura o tome? DR. MATIĆ: Kako da ne, i to obilna. Spomenut ću samo knjigu Nijemca Hannsa Carla von Carlowitz »Silvicula oeconomica«, iz 1713., čiji se jadan izvorni primjerak čuva i kod nas, u kojemu se govori o »potrajanosti« gospodarenja šumom, što se danas izriče glasovitim »održivim razvojem«. To znači da ih moramo uzgajati na način da nam one daju dobra, koja trebamo tako iskoristavati da od njih imaju koristi i budući naraštaji. Svakako je vrijedno i spomenuti tiskanje hrvatskih priručnika za svakodnevni rad šumarskoga terenskog osoblja s kraja 19. i početka 20. st., a dragocjen je i »Šumarsko-lovački kalendar«, kojih je samo nekoliko u nizu.

■ Šuma osim ljubavi traži i znanje

■ Pridonosi li očuvanju šuma proglašavanje pojedinih (šumskih) područja nacionalnim parkovima?

DR. MATIĆ: Ma, to su, moram otvoreno reći, gluposti onih koji ne znaju a ne žele se posavjetovati sa strukom. Svedoci smo da se najbolje šume u cilju tobožnje njihove zaštite proglašavaju nacionalnim parkovima u kojima je zabranjena sječa. No, šume u tim parkovima rastu, a sve što je živo staro. Tako i šume u nacionalnim parkovima stare, opada im prirast, nužno

zasigurno nimalo ne dopada i, vjerojatno, smatraje kako to treba promjeniti.

DR. MATIĆ: U pravu ste jer si treba svatko posvijestiti neprocjenjivu vrijednost i važnost šuma za čovjekov život tijekom cijele njegove povijesti. Tijekom te duge povijesti odnosa čovjeka i šume, i nasih prostora uz Dunav, Dravu i Savu, sjetimo se samo vučedolske civilizacije; čovjek je uvek bio vezan uz šumu jer ona mu je u prvoj fazi davala hrancu i bila mu je zaštita. Važno je istaknuti da su se one prirodno obnavljale i nisu nestajale, uvek su bile klimatogene, autohtone, šume. U drugom razdoblju šuma se krila radi plodnoga tla na kojemu je čovjek onda sadio i sijao bilje za vlastitu prehranu, ali također koristio šumu za energiju i građevni materijal. No, ni u tom razdoblju nije narušen sklad između šume i čovjeka. Treće razdoblje, početak 18. st., najvažnije je za europsko, u tom kontekstu i naše šumarstvo jer su se šume nemilosrdno sjekle, a nije bilo organizirane struke koja bi to kontrolirala. Ukrzo je čovjek video da će jednostavno ostati bez šuma, i to je početak organiziranoga šumarstva u Europi. Kod nas je to itekako značajno jer već g. 1765. imamo organizirane čak tri šumarije, i to u Krasnoj, Petrovoj goru i Oštarijama, pa se ta godina uzima kao početak organiziranog razvoja šumarstva u Hrvatskoj. Osim tih samostalnih šumarija, svaka od dvanaest pukovnija u to doba od Otočca do Petrovaradina imala je ured za šumarstvo. Posebice je važan povijesni podatak, ne samo vašim čitateljima nego i čitavoj hrvatskoj javnosti, da je četvrtu organiziranu šumariju osnovana od isusovaca Kutjevu, jer su imali izravnu vezu s Bečom koji je tada bio izvor znanja. Upravljalju su šumama Krndije sve do ukinuća reda g. 1773. kada su ostavili šumariju s dvanaest lugara i upraviteljem. To spominjem zato što su na iznimno kvalitetno vinogradarstvo u požeškoj Zlatnoj dolini ekološki utjecale šume, kojima se dugi niz godina dobro gospodarilo. Svi ti podaci jasno govore da je gospodarenje šumom kod nas već prije 250 godina bilo organizirano stručno.

Postoji li literatura o tome?

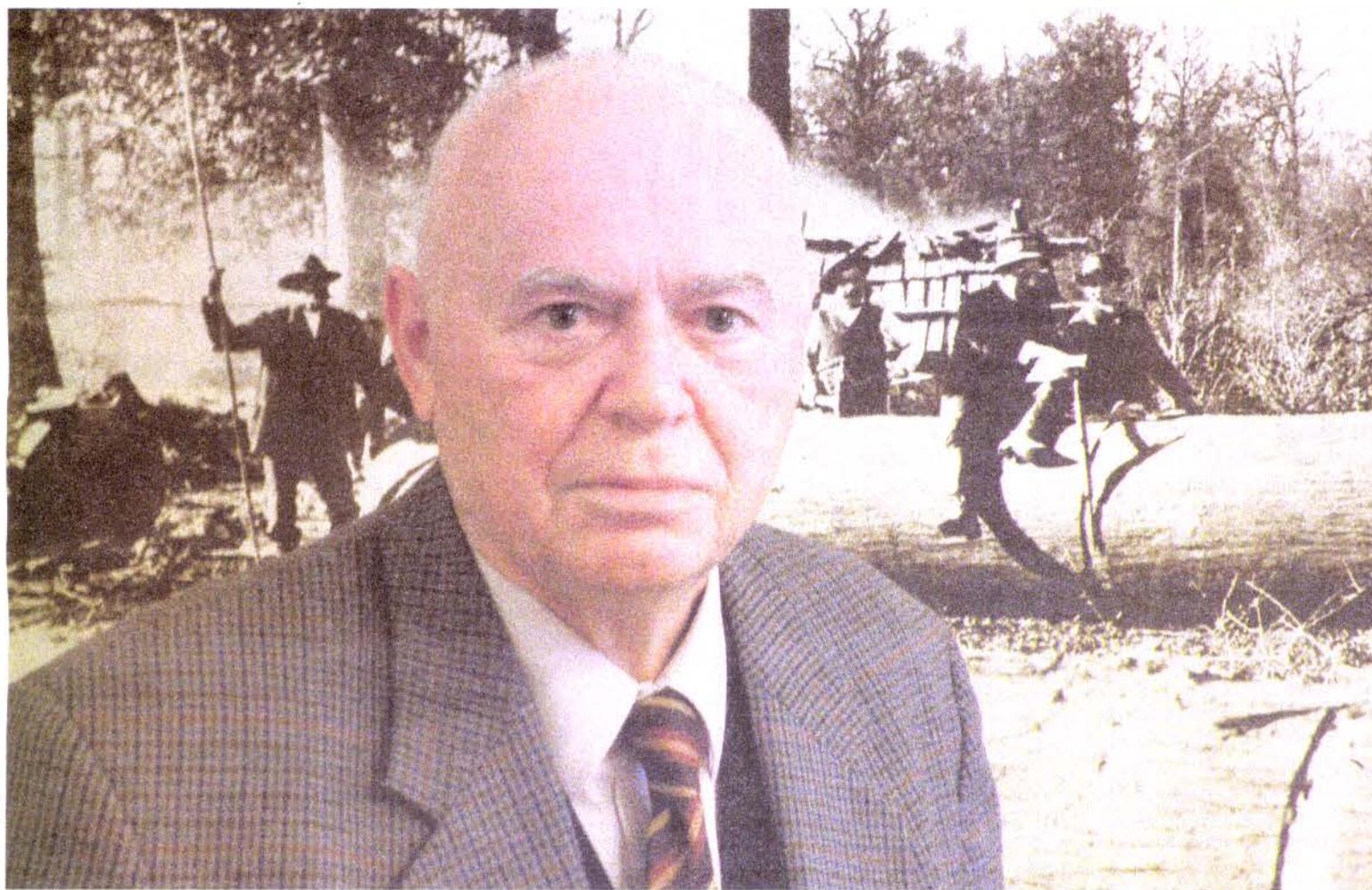
DR. MATIĆ: Kako da ne, i to obilna. Spomenut ću samo knjigu Nijemca Hannsa Carla von Carlowitz »Silvicula oeconomica«, iz 1713., čiji se jadan izvorni primjerak čuva i kod nas, u kojemu se govori o »potrajanosti« gospodarenja šumom, što se danas izriče glasovitim »održivim razvojem«. To znači da ih moramo uzgajati na način da nam one daju dobra, koja trebamo tako iskoristavati da od njih imaju koristi i budući naraštaji. Svakako je vrijedno i spomenuti tiskanje hrvatskih priručnika za svakodnevni rad šumarskoga terenskog osoblja s kraja 19. i početka 20. st., a dragocjen je i »Šumarsko-lovački kalendar«, kojih je samo nekoliko u nizu.

■ Šuma osim ljubavi traži i znanje

■ Pridonosi li očuvanju šuma proglašavanje pojedinih (šumskih) područja nacionalnim parkovima?

DR. MATIĆ: Ma, to su, moram otvoreno reći, gluposti onih koji ne znaju a ne žele se posavjetovati sa strukom. Svedoci smo da se najbolje šume u cilju tobožnje njihove zaštite proglašavaju nacionalnim parkovima u kojima je zabranjena sječa. No, šume u tim parkovima rastu, a sve što je živo staro. Tako i šume u nacionalnim parkovima stare, opada im prirast, nužno

Akademik Slavko Matić o stanju u hrvatskom šumarstvu

Snimio: T. Vučković

Davanje šuma u koncesiju bila bi nacionalna katastrofa!

Hrvatska je jedina europska zemlja koja ima tako velik postotak (97%) prirodnih šuma, koje su najkvalitetnije, tzv. visokoga uzgojnog oblika. Najvrednije što je Hrvatska unijela u Europsku Uniju upravo su prirodne šume.

če doći i bolesti, pa će se sušiti i one će polako nestajati. Ako se i dalje bude zabranjivala čovjekova nužna kontrolirana i usmjerena intervencija, zapravo pomoći da se šume prirodno pomlade, one će propadati. Šuma je održiva i obnovljiva samo kada se njome stručno i odgovorno gospodari. Volim slikovito reći da šuma osim ljubavi traži i znanje. A mi se u svemu pa i u ovome stalno ugledavamo u Europu, a naše odgovorne osobe ne znaju da je Europa uništila šume!

Dovedena je pod upitnik sama bit šumarske struke

■ U sadašnjoj velikoj krizi hrvatskoga gospodarstva Hrvatska

vrla »steže remen« na sve strane. Odnosi li se to i na šumarstvo?

DR. MATIĆ: Kako da ne, samo razliku od drugih područja, restrikciju jama je dovedena pod upitnik samu bit šumarske struke. Nije riječ samo o drastičnom smanjenju stručnih kadrova, u kojem je od nekadašnjih 15.000 danas ostalo samo 8000 dje-

latnika, nego i najavljeni ukidanje naknade za općekorisne funkcije šuma. Da ne opterećujem čitatelje detaljima, potpredsjednik vlade i ministar financija Slavko Linić i ministar gospodarstva Tihomir Jakovina izjavili su da će kao kompenzaciju za spomenuto ukidanje dopustiti da Hrvatske šume sijeku 8 miliju-

na m³ drvene mase. Struka je ostala zaprepaštena takvim izjavama jer tako visoko pozicionirani ljudi s velikim ovlastima misle da se šume sijeku temeljem političkih odluka, a ne po stručnim načelima i propisima. Osim toga, stedi se i tamo gdje se nikako ne bi smjelo, a to je na terenu, kada stručne osobe jednostavno ne mogu dobiti prijevozno sredstvo za odlazak u šumu, a bez njih se jednostavno ne bi smjela poduzimati bilo kakva radnja u smislu sječe, vrste i odabira drveta i slično.

■ Znači li to da šumarije, koje najbolje poznaju »svoj« teren, nisu samostalne u odlučivanju nego samo provode odluke središnje? Usporno, koliko u Hrvatskoj

ima uprava šuma i šumarija koji su sastavni dijelovi Hrvatskih šuma?

DR. MATIĆ: Na prvo pitanje samo ču kratko odgovoriti. Ne samo šumarije nego i uprave šuma imaju vrlo mali prostor samostalnosti u odlučivanju. Uprava ima 16 i one se mogu nabrojiti: Osijek, Vinkovci, Našice, Nova Gradiška, Požega, Bjelovar, Koprivnica, Sisak, Zagreb, Karlovac, Delnice, Ogulin, Buzet, Senj, Gospić i Split; a šumarija ima 169, što znači da je »pokrivena« cijela Hrvatska.

Unatoč certifikatu sramotno niske cijene

■ UVašo se struci često spominje prestižni međunarodni FSC certifikat za gospodarenje šumom, koji je dobila i Hrvatska.

DR. MATIĆ: Da, to je u šumarstvu jedan od najvažnijih dokumenata

■ U Vašoj se struci često spominje prestižni međunarodni FSC certifikat za gospodarenje šumom, koji je dobila i Hrvatska.

DR. MATIĆ: Da, to je u šumarstvu jedan od najvažnijih dokumenata

Ako se i dalje bude zabranjivala čovjekova nužna kontrolirana i usmjerena intervencija u nacionalnim parkovima, zapravo pomoći da se šume prirodno pomlade, one će propadati. Šuma je održiva i obnovljiva samo kada se njome stručno i odgovorno gospodari.

kojim se potvrđuje da se šumom gospodari prema strogim ekološkim, socijalnim i ekonomskim standardima. Njega može izdati samo ovlaštena organizacija, u ovome slučaju to je britanska tvrtka Soil Association Woodmark koja obavlja inspekciju organizacije te uvidom u dokumentaciju i stanje na terenu utvrđuje stupanj usklađenosti s najvišim standardima. Izdaje se na pet godina, ali je podložan godišnjim posjetima provjere, što znači da je isključeno bilo kakvo »muljanje«. Cilj je programa FSC-a da promovira ekološki odgovorno, društveno korisno i ekonomski održivo gospodarenje šumama. Taj certifikat puno stoji, ali je međunarodno jامstvo kvalitete te utječe i na cijenu sirovine. Tu se, opet nažalost, dogadaju vrlo čudne i nelogične stvari u hrvatskom šumarstvu jer unatoč FSC certifikatu hrvatske su cijene upola niže od europskih, među kojima mnogi i nemaju taj prestižni dokument. Nekome kod nas, očito, odgovara sramotno niska cijena!

■ Sada ključno pitanje: Smatrate li opravdanim upozorenje da se planira davanje šuma u koncesiju, o kojoj neki već govore kao o kolonijalnoj eksploraciji, i koje je Vaše mišljenje o tome?

DR. MATIĆ: Teško mi je kategorički dati odgovor jer upravo je ovih dana ministar gospodarstva jasno rekao da su šume, vode i poljoprivredno zemljište nacionalno bogatstvo i državni interes te da njihove prodaje neće biti, no, nije posve jasno je li mislio i na koncesiju. Svejedno, to mi je drago čuti i moram mu vjerovati jer smatram da su šume »običljiko blago« i da silan trud brojnih naraštaja stručnjaka, od austrijskog majora pl. Pirkera, šumarnika u II. otočnoj pukovniji, koji je izvršio prvu inventarizaciju šuma 1746. godine, do današnjih stručnjaka koji su izradili gospodarske osnove u gospodarenju šumama: koliko će se točno sjeći, kako, kada i gdje će se sjeći, nije bio užaludan. Tko se god toga ne pridržava, učinio je prekršaj, bez obzira je li posjekao više ili manje od propisanog. Da, sjeći manje je gore nego sjeći, možda, malo više! Da se vratim na pitanje zaključnim odgovorom: Davanje šumu u koncesiju bila bi nacionalna katastrofa, Hrvatska bi se doista dovela u poziciju kolonije!

■ Vaša zaključna misao i poruka?

DR. MATIĆ: Ponovio bih ukratko neke bitne naglaske koje bih volio da »uđu u uho« čitateljima i svim hrvatskim građanima: Šume nam pružaju zdravo i poželjno okruženje za naš život, one trebaju biti obnovljivi izvor energije, no one su obnovljive, ali nisu samoobnovljive, pa se stoga njima treba stručno i odgovorno gospodariti, ugrožene su više nego ikada prije, i ne mogu se same nositi sa svim ugrozama, posebice onima koje su posljedica kratkoročnih interesa. Potrebna je šira društvena svijest o moralnoj obvezni svakoga pojedinca da ih se štiti, njeguje i uzgaja, a tek onda korišti, što je i obveza prema dolazećim naraštajima. Ostavimo im šume bolje nego što smo ih naslijedili! ■

Vlasti je i u šumarstvu najvažnija podobnost a ne stručnost

■ Iz nekih Vaših odgovora naslućuje se da ste kritični prema politici, tj. državnim vlastima, prošloj i sadašnjoj, i njihovoj šumarskoj politici.

DR. MATIĆ: Nažalost, moram ustvrditi da dosadašnje vlade, koje smo imali i imamo u posljednjih dvadesetak godina, nisu nimalo dorasle; do završetka rata, tj. do g. 1995. šumarstvo je funkcioniralo kao »švicarski sat«, i to pod granatama, doslovce i bez pretjerivanja. Nakon toga narasli su apetiti tajkuna, a politici je najvažnije bilo da netko bude podoban a ne stručan. Kriteriji su bili da je iz »naše« stranke, da je iz »mojeg« sela i da nije sposobniji i pametniji od

čelnika, jer je onda izravna konkurenca. Šuma se sjekla nerazborito, posjećeno se nije plačalo, stručnjaci su bili potpuno marginalizirani itd. Da pojasnim, zar o prošloj vladi ne govori dovoljno činjenica da su nekadašnji predsjednik vlade, ministar šumarstva i generalni direktor Hrvatskih šuma izvedeni pred »lice i pravde«. Možemo biti samo nesretni i nezadovoljni jer se taj trend i dalje nastavlja. Odnos sadašnje političke garniture prema šumarstvu najbolje ilustrira brisanje šumarstva iz naziva resornog ministarstva. Jednako je tako vrlo znakovito da pomoćnik sadašnjeg ministra za šumarstvo, kao i predsjednik uprave poduzeća koje gospodari državnim šumama (Hrvat-

ske šume) uopće nisu šumari niti poznaju tu djelatnost. Zar nije porazno da je predsjednik Uprave Hrvatskih šuma došao na tu dužnost iz jedne privatne škole u kojoj je predavao matematiku tri puta tjedno? I kada se kandidirao za prvoga čovjeka Hrvatskih šuma, istodobno se kandidirao i za čelnika HRT-a i Croatia Airlinesa s gotovo identičnim programima, koje je zamislio provesti u tri potpuno različite tvrtke? Politika je po političko-prijateljskim kriterijima (pa je spomenuti predsjednik uprave, također zanimljivo, rođen u istome mjestu kao i sadašnji ministar gospodarstva) udaljila ili marginalizirala velik broj stručnih kadrova s velikim iskustvom.